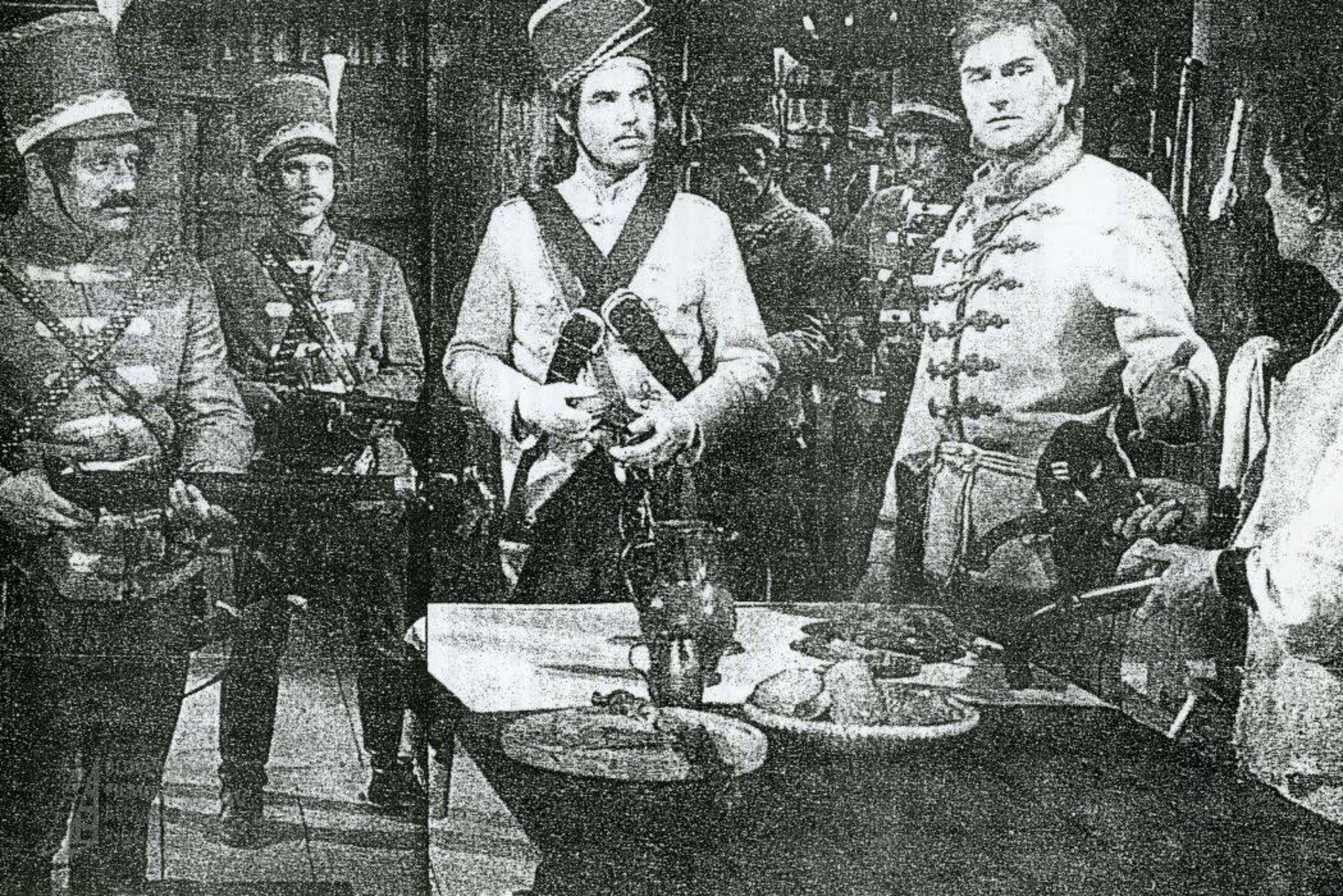




JÁNOŠÍK

ČSSR 1962 182 MINÚT

RÉŽIA, NÁMET, SCENÁR: PALO BIELIK, KAMERA: VLADIMÍR JEŠINA, HUDBA: TIBOR ANDRAŠOVAN, HRAJÚ: FRANTIŠEK KUČTA, MAGDALENA LOKVENCOVÁ, KAROL ZACHAR, JAROSLAV ROZSÍVAL, LUCIA POPPOVÁ, VOJTĚCH BRÁZDOVIČ, CTIBOR FILČÍK, DUŠAN BLAŠKOVIČ, ONDREJ JARIABEK, JOZEF KRÓNER, ANDREJ BAGAR, MARTIN ŤAPÁK

Roku 1962 sa v dvojdielnom širokouhlom farebnom filme Bielikovou zásluhou znovu rozvíja nesmrteľný príbeh Jánošíka. Paľo Bielik sa opätovne pokúsil oprieť vzrušujúce ľudové rozprávanie o skutočné historické pozadie, ktoré si dokonale preštudoval. Zároveň sa však snažil zbaviť postavu Jánošíka romantického nánosu. Nechcel ho interpretovať ako individuálneho hrdinu, ale ako symbolického vodcu mohutného ľudového hnutia za sociálne práva, spravodlivosť a slobodu. Bielik znova po dvadsiatichšiestich rokoch vkladá do tejto postavy všetko zo seba, celú svoju slovenskú dušu, svoje srdce, lásku, drsnosť i tvrdosť.

Jánošíkovskú tému nosil v sebe Bielik už dlhé roky. Už na počiatku 50-tych rokov napísal scenár, ale k realizácii sa dostal až o desať rokov. Na koncepcii nič nemenil, čo je logické. Žiadnu látku nemal tak prežitú, tak hlboko v srdci. Prvý diel vychádza z legendy a takmer sa zdá, že nadväzuje na Fričov film. S kúzelným a osobitým švihom, daným Bielikovým temperamentom, dostáva film živý, zvláštny rytmus a hneď upúta divákov. Pútavosť nevyplýva z ľúbivosti, ale zo zvláštnej vecnosti, striedmosti a presvedčivosti rozprávania.

Paľo Bielik našiel svojho predstaviteľa Jánošíka podobným spôsobom, ako Plicka a Frič objavili jeho. Našiel ho v mladom lekárovi Františkovi Kučtovi, ktorý svojím zjavom skutočne zodpovedal predstave ľudového bojovníka. Vo svojom filme predstavuje Bielik celú galériu najpoprednejších slovenských filmových i divadelných hercov. Je to doslova prehliadka slovenského herectva. Je tu Andrej Bagar, Króner, Jariabek, Záborský...

Bielik dokončil film v roku, keď uplynulo od Jánošíkovej smrti 250 rokov. Aj keď sa usiloval zbaviť hrdinu romantizujúcich prvkov, dal do nej mnohé zo seba. Film mal aj preto veľký úspech u divákov. Jeho premiéra sa konala na filmových festivaloch pracujúcich. Ohlas bol mimoriadne veľký a spontánny. Na III. MFF v Dillí roku 1965 získal cenu poroty za vynikajúcu farebnú fotografiu kameramana Vladimíra Ješinu.

Bielikov Jánošík však zostal trochu v tieni Fričovho filmu najmä preto, že sa z neho vytratil ten autentický folklór, ktorý u Friča strhával, že sa zmenil charakter Jánošíka, ktorý sa zmenil zo zbojníka - pomstiteľa skôr veliteľom, zvädzajúcim so svojimi chlapcami odvážne bitky. Romantika dvanástich zbojníkov ustúpila atraktívnejším šarvátkam, streľbe, prudkým jazdám na koňoch. Aj Bielikov Jánošík mohol často ukázať fyzickú zdatnosť, menej už hereckú vierohodnosť.

Napriek uvedeným výhradám však právom môžeme považovať tento film za vynikajúcu demonštráciu kvality slovenskej kinematografie 60-tych rokov.

Šiposs - Teslík
FK '93 Prievídza

Film je uvádzaný pri príležitosti storočnice svetovej kinematografie.

FK '93 Prievídza ďakuje ASOCIÁCII SLOVENSKÝCH FILMOVÝCH KLUBOV a SLOVENSKÉMU FILMOVÉMU ÚSTAVU za zapožičanie tejto filmovej kópie.

